

Správa z aktivity

Názov aktivity:	Doména 5: Zdravé potraviny a životné prostredie (6. výjazdové zasadnutie expertnej skupiny)
Termín realizácie:	22.10.2024, 10:00 – 12:00
Miesto realizácie:	hybridnou formou – osobne vo výskumnom centre AgroBioTech SPU Nitra a online – prostredníctvom MS Teams
Cieľ aktivity:	IZPI je stálym členom expertnej skupiny Domény 5: Zdravé potraviny a životné prostredie. Sledovanie vývoja v rámci expertnej skupiny.
Účastníci za IZPI:	Ing. Mária Šášiková, PhD. (zastupujúca Mgr. Vladimíru Gudábovú, členku expertnej pracovnej skupiny)
Prílohy:	Pozvánka, fotodokumentácia

Priebeh: Veronika Páleníková (VAIA) privítala zúčastnených naživo vo výskumnom centre SPU AgroBioTech aj účastníkov pripojených online. Nasledovalo úvodné slovo od rektorky SPU, Klaudie Halászovej. Tá poznamenala, že prebehli prvé diskusie ohľadne SP SPP a toho, čo čaká univerzitu. Podľa jej slov sa dostávame na Slovensku do zaostávania a istým spôsobom aj do medzinárodnej hanby, a preto je potrebné aj na takýchto fórach sa pohnúť ďalej. Zároveň pozvala zúčastnených na obhliadku výskumného centra AgroBioTech po skončení výjazdového zasadnutia.

Následne predstavila Veronika Páleníková ciele pre 6. výjazdové zasadnutie:

- Zrekapitulovať ročnú prácu skupiny
- Zrekapitulovať došlé pripomienky k dokumentu „*Súhrnná správa k procesu EDP k stratégii*“ + ďalší proces
- Prezentácia prof. Adriany Kolesárovej ohľadne EIT Food Hub-u.

V ďalšom priebehu informovala Andrea Uhrínová (riaditeľka odboru priorít na VAIA) o metodike EDP procesu pre všetky domény. Podľa nej ide o otvorený prístup, nakoľko aj pracovné skupiny sú otvorené. Víťaná je podľa nej aj aktivita samotných členov a zdieľanie skúseností. Snahou súčasnej aktualizácie dokumentu bolo podľa nej zjednotiť štruktúru dokumentu. **Konečným cieľom je určiť, aké témy majú byť financované z fondov EÚ** a otvoriť diskusiu o tom, ako nastavovať samotné výzvy. Podľa jej slov sa to na Slovensku robí tak, že výzva je určená na celú doménu, čo nie je zväčša šťastným riešením. Práve pracovné skupiny, ako sú aj tieto doménové, majú napomôcť. V tejto súvislosti chcú prehĺbiť aj spoluprácu s NCPs – tak pri príprave nového FP10, ako aj pri spolupráci na výzvach a témach Horizontu.

Veronika Páleníková ďalej zúčastnených informovala identifikovaných synergiách a komplementaritách v rámci dokumentu. V tejto súvislosti do diskusie vstúpil Tibor Gregor (Klub 500), ktorý spomenul, že Klub 500 je členom všetkých 5 domén. Vyjadril obavu, že napr. v oblasti senzorov (*ale aj iných tém*), dochádza k tomu, že tieto sa týkajú viacerých domén, a nie je podľa neho spravodlivé, aby z rozpočtu čerpali 3 krát. Načrtol otázku jasnejšieho vymedzenia domén a ich prekryvov a nastolil otázku, či identifikované komplementarity medzi jednotlivými doménami nie sú skôr na škodu.

Následne sa Veronika Páleníková vyjadrila k procesu schvaľovania Súhrnnej správy z EDP (*pôjde ďalej do vlády*) a boli v krátkosti predstavené jednotlivé prioritné oblasti domény a prierezové potreby. Následne prešla k vyhodnoteniu pred-pripomienkovacieho procesu. Spomenula, že v tejto fáze dostali sumárne za všetky domény 317 pripomienok. **IZPI sa aktívne zapojilo do pripomienkovacieho procesu dokumentu.** IZPI zaslalo 14 pripomienok, z toho 11 obyčajných a 3 zásadné. 8 zo zaslaných pripomienok IZPI bolo akceptovaných v plnom rozsahu a 6 bolo akceptovaných čiastočne. Čiastočne akceptované boli pripomienky týkajúce sa living labs. IZPI sa v tejto súvislosti dotklo hlavne otázky, či

aj demonštračné aktivity v súvislosti s pojmológiou dokumentu patria medzi living labs. Living labs nie sú podľa IZPI jedinou infraštruktúrou na podporu inovácií, no napriek tomu, predkladaný dokument pojem living labs nadužíva. Veronika Páleníková sa poďakovala IZPI za plne logické pripomienky. Ďalšie pripomienky, ktoré prišli k dokumentu boli od Dany Peškovičovej (vizionárka RIS3), Klubu 500, MPRV SR a SLORD-u.

Následne sa otvorila diskusia k strategickým opatreniam, ktoré sú definované v dokumente. Klub 500 vyjadril svoj názor, že strategické opatrenia v dokumente sú nadbytočné, nafukujú dokument, čo do rozsahu, sú duplicitné a zobrazujú skôr želaný stav, akoby boli definíciou opatrenia v pravom zmysle slova. Strategické opatrenia navyše podľa Veroniky Páleníkovej k ničomu nezaväzujú. Zúčastnení osobne/online hlasovali o ponechaní/neponechaní časti „strategických opatrení“ v dokumente. Hlasovaním väčšina sa rozhodlo o vynechaní tabuľky „strategické opatrenia“ z dokumentu. Následne sa p. Jaroslav Šálka (TUZVO) vyjadril k požiadavke lesníkov o opravenie pojmológie poľnohospodárstvo vs. pôdohospodárstvo. Konštatoval, že 40 % územia SR tvoria lesy, a preto je toto potrebné akceptovať a na príslušných miestach v dokumente opraviť.

Veronika Páleníková sa ďalej vyjadrila, že činnosť pracovnej skupiny má pokračovať aj v ďalších fázach – a teda aj v procese prípravy samotných výziev. Následne reagoval Tibor Gregor z Klubu 500, že by už bolo dobré posunúť sa ďalej, nakoľko o stratégii inteligentnej špecializácie sa hovorí už od roku 2013, čo je už viac ako 10 rokov, bez konkrétnych reálnych výsledkov.

Následovala prezentácia prof. Adriany Kolesárovej, ktorá sa týkala činností EIT Food hub konzorcia. Profesorka tiež uviedla príklady zrealizovaných aktivít v rámci EIT Food hub a dôvody, prečo sa pripojiť do EIT komunity. Zaujímavým bolo tiež predstavenie [projektu foodeducators](#), v rámci ktorého plánuje SPU vyškoliť 100 učiteľov a 5000 žiakov v oblasti informácií z potravinárstva a zdravých potravín. Adriana Kolesárová uviedla, že uvítajú každú spoluprácu v oblasti tohto projektu. Uviedla tiež informácie o potravinovom inkubátore zriadenom v rámci SPU Nitra. Formy, ako sa môžu aj členovia expertnej skupiny zapojiť do aktivít EIT food hub, sú napr. prostredníctvom odborníkov alebo spoluprácou na budúcich projektoch.

Záverom podujatia informovala Veronika Páleníková zúčastnených o výzve z komponentu 9 (Plán obnovy), týkajúcu sa dekarbonizácie. Výzva je otvorená do 31.12.2024 a vyhlasovateľom je MH SR. V posledných minútach podujatia informoval Daniel Ács zúčastnených o nástroji I3 /Interregional Investment Instrument/, ktorý priamo súvisí s S3 stratégiou. Cieľom nástroja je podpora medziregionálnych investícií do inovácií zameraných na rozvoj hodnotových reťazcov v menej rozvinutých regiónoch a posilnenie integrácie inovačných subjektov do hodnotových reťazcov EÚ. V prezentácii (ktorá bude zrejme zaslaná členom expertnej skupiny) by mal byť dotazník, ktorí majú členovia vyplniť, ak by sa chceli do tejto iniciatívy zapojiť.

Záver aktivity: Tabuľka so strategickými opatreniami sa z dokumentu vypustí. Zmenený dokument (aj so zapracovanými pripomienkami od členov) bude opätovne zaslaný členom.

Vypracoval:

Ing. Mária Šášiková, PhD.

dňa: 22.10.2024